

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף א' התמחות וכניסה להוראה
מינהל עובדי הוראה

ירושלים, חשוון תשע"ט
אוקטובר 2018

אגרת למנהלי בתי הספר לקראת קליטה מיטבית של מתמחים בבתי הספר

מנהל/ת יקר/ה,
בראשית שנת הלימודים משתלבים בבית ספרך מתמחים בהוראה, סטאז'רים, שהם בוגרי הכשרה להוראה, או תלמידי השנה האחרונה ללימודי תואר ותעודת ההוראה. שנת התמחות (סטאז') היא שנת העבודה הראשונה שלהם כמורים בתנאי אמת, והיא המפגש הראשון עם בית הספר, על כל מורכבותו. אמנם, על פי נהלי המשרד, מתמחים נקלטים במערך מובנה של תמיכה והערכה, חונכות וסדנאות עמיתים, אולם ההשפעה המכרעת ביותר על עתידם המקצועי ועל התמדתם בהוראה היא של מנהל/ת בית הספר ושל התרבות הבית ספרית.

למנהל/ת בית ספר תפקיד מרכזי ואף מכריע בהצלחת היקלטותו של המתמחה במערכת החינוך. על פי רוב, המנהל/ת משוחח עם המתמחה במקום עבודתו העתידי, ממנה לו חונך/ת, מנחה אותו בצעדיו הראשונים בעבודה, והוא גם המעריך אותו לאורך השנה.

משיחות עם מתמחים רבים, עולה כי איכות הקשר עם המנהל/ת משפיעה רבות על המתמחה, על מצב רוחו המקצועי והאישי, על תחושת המסוגלות שלו, ולעיתים אף קובעת את המשך דרכו המקצועית בהוראה. ניתן להצביע על השתלבות מוצלחת של מתמחים במערכת החינוך, באותם בתי ספר שבהם ראה המנהל בקליטת המתמחה - יעד בית ספרי ומחויבות מוסדית ואישית.

להלן סרטון קצר, שהפקנו על אודות חדר המורים, כמקום שיכול לקדם היקלטות טובה או לעכבה. ניתן להשתמש בסרטון זה כדי לפתח שיח בנושא. לצפייה בסרטון לחץ [כאן](#).

לנחיותך, מצ"ב לקט קצר של נהלים והנחיות למנהל/ת, על קצה המזלג. עוד בנושא, ניתן למצוא [באתר האגף](#).

בברכה שנה טובה ומוצלחת,

ד"ר שרה זילברשטרומ
מנהלת אגף התמחות וכניסה להוראה

העתקים:

מר שמואל אבואב, מנכ"ל משרד החינוך
מר איל רם, סמנכ"ל ומנהל מינהל עובדי הוראה
מנהלי המחוזות ומנהלי אגפי הגיל

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף א' התמחות וכניסה להוראה
מינהל עובדי הוראה

לקט נהלים והנחיות למנהל על קצה המזלג

מטרות שנת התמחות:

- סיוע למתמחה בהשתלבותו בעבודת ההוראה בפועל, על ידי תהליכי חונכות וסדנת עמיתים.
- הערכת המתמחה בשנת עבודתו הראשונה.
- חיזוק מעמד הפרופסיונאלי של עובדי ההוראה.

התפקידים המצופים ממנהל/ת בית הספר:

- המנהל יפגש עם המתמחה, ואף יקבע לוח זמנים לפגישות נוספות עתידיות.
- המנהל יציג את המתמחה בפני כל צוות בית הספר ויבקש את שותפותם בקליטתו.
- המנהל יאתר מורה, שהוכשר לתפקיד החונכות ומהווה דוגמה מקצועית, מורה פנוי וזמין דיו כדי למלא את התפקיד, וימנה אותו כחונך למתמחה.
- המנהל יסביר למתמחה מהי הוראה טובה על פי התרבות הבית ספרית, ידאג שהמתמחה יתודרך לקראת אספות הורים, ימי הורים ולפני אירועים מיוחדים המתוכננים בבית הספר.
- המנהל יעשה כל מאמץ להפחית עומס עבודה מהמתמחה, ישבץ אותו בהתאם לתחומי הדעת שהוכשר אליהם, ובתנאים מאפשרי הצלחה, מבחינת בחירת הכיתות ופיצול המשרה, ויפעל על מנת להפיג את חששות המתמחה.
- המנהל ישדר למתמחה תחושה שהוא סומך עליו, למרות היותו מורה בתחילת דרכו.
- המנהל יצמיח מתוך צוות בית הספר מורים איכותיים וימליץ בפניהם להכשיר עצמם לתפקיד חונכים ומלווים. קורסי ההכשרה מתקיימים במכללות האקדמיות לחינוך ובאוניברסיטאות.
- המנהל יאפשר למתמחה להשתתף בכל מפגשי סדנת התמחות – סדנת הסטאז', המתקיימים במכללה לחינוך או באוניברסיטה.

דגשים לחיזוק דמותו המקצועית והאישית של המתמחה:

- מעורבות בקיומם של תהליכי חונכות יעילים בין המתמחה לבין המורה החונך.
- מתן תמיכה וסיוע מצד צוות בית הספר, כולל עידוד המתמחה להשמעת דעותיו במפגשים.
- מתן אוטונומיה למתמחה בהובלת יוזמות, תוך התחשבות בכך שמדובר במתמחה.
- סיוע למתמחה בהסדרת נושאים הקשורים לשכרו.
- הבנת המתמחה במקרים של אירועים חריגים, תוך הענקת גיבוי מול הלומדים ומול הוריהם.

הערכת המתמחה:

- המנהל יצפה במתמחה פעם אחת בכל מחצית. החונך - לפחות שתי תצפיות במחצית.
- שיחות המשוב לאחר התצפיות יתנהלו ברגישות ובהכלה.
- המנהל יאתר את נקודות החוזק של המתמחה, יחמיא לו ויעצים אותו אישית ומקצועית.
- המנהל יאתר את הנקודות לשיפור ויעמיד אותן כאתגר וכיעד למתמחה.
- המנהל והחונך יעריכו את המתמחה במערכת הממוחשבת להערכת מתמחים.

קבלת רישיון לעיסוק בהוראה:

מתמחה שעמד בהצלחה בדרישות ההתמחות והוא בעל תואר ותעודת הוראה, יהיה זכאי לקבלת רישיון לעיסוק בהוראה. הרישיון לעיסוק בהוראה הוא המסמך המתיר לנושא אותו לעסוק בהוראה בישראל. בשנה שלאחר ההתמחות ימשיך המורה החדש, בעל הרישיון, לקבל ליווי אישי ממורה מלווה מצוות בית הספר, ולהשתתף בקורס למורים חדשים, המתקיים במכללות לחינוך באוניברסיטאות.

